

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI EGENTLIGA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

Eduskunta

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta

Lausunto: hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta.

Täydentävä lausunto.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on antanut 11.5.2021 eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta pyytää täydentävää lausuntoa ja näkemystä erityisesti rajoitusten tarpeellisuudesta terveydenhuollon kantokyvyn näkökulmasta ottaen huomioon epidemiatilanne sekä rokotusten eteneminen.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi säädettyjen väliaikaisesti voimassa olevien säännösten voimassaoloa sekä ehdotetaan täsmennettäväksi asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytyksiä koskevan säännöksen lähikontaktin määritelmää siten, että määritelmässä huomioitaisiin sisä- ja ulkotiloihin liittyvät erot tartuntariskin suhteen.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin täydentävä lausunto:

Kuten aikaisemmin lausunnossamme totesimme, Covid-19-epidemia on jatkunut jo yli vuoden ajan. Kansallisilla ja alueellisilla rajoituksilla, tehokkaalla tartunnan jäljitystoiminnalla ja matalan kynnyksen testauksella taudin ilmaantuvuus Suomessa ja myös Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella on saatu laskusuuntaan. Koska globaalisti Covid-19-epidemia on edelleen aktiivinen, riski sille, että Covid-19-epidemia pahenee Suomessakin, on edelleen olemassa. Riskiä epidemian pahenemiselle lisäävät muuntovirusten ilmaantuminen ja niiden tartuttamiskykyyn vaikuttavat ominaisuudet, ulkomailta Suomeen suuntautuva infektiopaine sekä maan sisällä kansalaisten infektioturvallisuuskäyttäytymisen heikkeneminen ja yleisen ilmapiirin kääntäminen rajoitusvastaiseksi. Myös Covid-19-rokotusten viivästyminen ja rokotuksista kieltäytymiset lisäävät epidemian pitkittymisen ja uudelleen pahenemisen riskiä Suomessa. Yhdymme THL:n arvioon, että talvikaudella 2021 - 2022 koronavirustartuntoja voi esiintyä vielä kohtuullisen runsaasti, vaihdellen mahdollisesti alueellisesti ja rokotuskattavuuden mukaan. Lisäksi jatkossa voi ilmaantua useita pienempiä paikallisia epidemia-aaltoja.

Varsinais-Suomen alueella 14 vuorokauden ilmaantuvuus on nyt laskenut tasolle 63,5 (25.5.2021, THL). Ilmaantuvuuden lasku on jatkunut yhtäjaksoisesti maaliskuun puolen välin huippuarvostaan 270, lukuun ottamatta toukokuun alun tilapäiseksi osoittautunutta nousua 106:n tasolle. Arvioimme saavuttavamme epidemiataason kiihtymisvaiheen kesäkuun alussa. Jos kehitys jatkuu samanlaisena, saavuttaisimme perustason heinäkuussa 2021.

Sairaalahoidossa olevien covid-potilaiden määrät olivat maksimissaan maaliskuun 2021 lopussa, jolloin Tyksin teho-osastolla oli yhtä aikaa kahdeksan potilasta, mikä johti erityisjärjestelyihin ja uhkaan elektiivisen leikkaustoiminnan keskeytymisestä. Tyksin vuodeosastoilla oli samaan aikaan 26 covid-potilasta. Sen jälkeen potilasmäärät ovat laskeneet, ja tällä hetkellä Tyksin teho-osastolla on kolme potilasta (joista kaksi on muista sairaanhoitopiireistä) ja osastoilla kuusi potilasta. Alueen terveystieteiden keskuksien 15:lla vuodeosastolla oli maaliskuun lopussa 2021 maksimissaan 19 potilasta, nyt yksi. Päivittäin Tyksiin tulee 0 -1 uutta potilasta. Arvioimme, että epidemiatilanteen jatkuessa suotuisana loppuvuoden aikana Tyksissä hoidettaisiin päivittäin vuodeosastolla 0 – 4 ja teho-osastolla 0 - 2 covid-potilasta, jolloin sairaalahoidon tarpeeseen pystytään vastaamaan ilman erityistoimia.

Olemme arvioineet, että Varsinais-Suomessa saavutetaan koko väestön 70 % rokotuskattavuus ensimmäisen rokotuksen osalta elokuun 2021 puolivälissä. Toisen rokotuksen kattavuuden riittävä taso (70 %) saavutetaan arviomme mukaan marraskuun 2021 aikana. Tällä hetkellä alueellamme yli 70-vuotiaiden ensimmäisen kerran rokotuskattavuus on yli 90 %. Myös riskiryhmät 1 ja 2 on alueellamme jo rokotettu yhteen kertaan.

Toisen rokotuskerran osalta kattavuus on vielä matala: yli 80-vuotiaista vasta 43,7 % on saanut toisen rokotuksen ja sitä nuoremmilla ikäluokissa 3,3 – 7,2 %. Arvioimme että yli 80-vuotiaiden toisen rokotuskerran kattavuus alueellamme on 70 % kesäkuun 2021 lopussa ja yli 70-vuotiaiden heinäkuun lopussa. Riskiryhmien 1 ja 2 toisen rokotuskerran 70 % kattavuus saavutetaan arviolta kesäkuun lopussa 2021.

Em. viitaten ja koska terveydenhuollon kantokyvyn kannalta keskeistä on huolehtia ikääntyneiden ja riskiryhmien rokottamisen kattavuudesta, katsomme että riski terveydenhuollon kantokyvyn vaarantumiselle alueellamme on edelleen olemassa kesän 2021 ajan, mutta saattaa poistua sen jälkeen, mikäli epidemiatilanne pysyy rauhallisena.

Rokotuskattavuuden kehitykseen sisältyy epävarmuustekijöitä kuten poikkeamat rokotteiden saatavuudessa sekä väestön heikentynyt halukkuus rokotuksen ottamiseen, varsinkin nuoremmilla ikäluokissa. Jo nyt on nähtävissä, että rokotushalukkuus nuorien ja keski-ikäisten keskuudessa on vanhempia ikäryhmiä heikompaa. Myös rokotuskriittisyys ja sitä lietsova disinformaatio ovat lisääntyneet alueellamme, millä voi olla jonkin verran vaikutusta rokotuskattavuuteen.

Em. rokotuskattavuuden ja sairaalahoidon tarpeen ennusteiden perusteella katsomme, että tartuntatautilain väliaikaiset rajoitustoimet ovat alueellamme tarpeellisia ainakin marraskuuhun 2021 saakka. Yleisesti pidämme välttämättömänä, että tartuntatautilain väliaikaisiksi tarkoitettujen pykälien voimassaoloaika pidennetään 31.12.2021 saakka.

Turussa 25.5.2021

Mikko Pietilä

johtava lääkäri
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Esa Rintala, ylilääkäri
Tartuntataudeista vastaava lääkäri
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri